

ביום 11.11.04 נחתם, במעמד נשיא בית הדין הארצי לעבודה, מסמך עקרונות להבראת הרשויות המקומיות בין ההסתדרות הכללית (חתום ע"י הסתדרות המעו"ף) לבין מרכז השלטון המקומי.

המסמך מצורף להחלטת נשיא בית הדין הארצי לעבודה.

להלן עיקרי ההחלטה ומסמך העקרונות.

- א. עקרון יסודי בתוכנית ההבראה קובע כי שיעור המועסקים בחוזים אישיים אשר יפוטרו יהיה זהה לשיעור המפוטרים מקרב העובדים "הרגילים".
יודגש כי עובדים "בחוזים אישיים" ייחשבו כל מי שממלאים תפקיד ניהולי או מקצועי או במשרת אמן. מאידך עובדים זמניים או ארעיים לא ייחשבו כחלק מהעובדים בחוזים אישיים.
- ב. עד ליום 09.12.2004 יחתמו בכל הרשויות המקומיות הסכמי הבראה ופתרון לאי תשלום שכר על בסיס סיכום שהושג בבית הדין הארצי לעבודה ביום 22.09.2004. כל תוכנית הבראה בכל רשות תאושר על ידי משרד הפנים והסתדרות המעו"ף, לרבות היקף הפיטורים בכל רשות. תוכנית הבראה משמעותה צמצום מספר המועסקים והפחתת תקנים.
- ג. דרך המלך היא הצעה לפרישה מרצון, בכפוף להסכמת הרשות. תנאי הפרישה יהיו אלה שנקבעו ע"י משרד הפנים בחודש מאי 1977.
- ד. במקרה של צורך בפיטורים יהיו העובדים החדשים שנקלטו מועמדים ראשונים לפיטורים.
- ה. בחילוקי דעות באשר לזהות העובדים המפוטרים תכריע ועדה פריטטית ברשות סמנכ"ל מרכז השלטון המקומי ויו"ר הסתדרות המעו"ף. בהעדר הסכמה ביניהם יכריע בורר מוסכם (בד"כ הממונה האזורי על יחסי עבודה) בחילוקי דעות באשר לפיטורי עובדים בחוזים אישיים יכריע בד"כ הממונה הארצי על יחסי עבודה. התהליך כולו יסתיים תוך 14 יום מאז יובא הנושא לוועדה הפריטטית.
- ו. בכלל נקבע, למעט חריגים, כי לא ייקלטו עובדים חדשים במקום עובדים שפרשו, לרבות העברת עבודה לעובדי קבלן וחברות כ"א.
- ז. נקבע מנגנון המסדיר ניכויי השכר לגבי עובדים ששבתו על רקע אי תשלום שכרם.
- ח. הרשויות התחייבו לתת לארגון העובדים כל מידע רלוונטי ולקיים שקיפות ביחס לתוכנית ההבראה.
- ט. תוכניות ההבראה ברשויות יימשכו עד 31.12.2006.

בית הדין הארצי לעבודה

<u>סק 001016/04</u>		

לשכת המסחר תל-אביב, איגוד לשכות המסחר

המבקשת

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

סק 1017/04

המבקשת

התאחדות התעשיינים בישראל

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

סק 1018/04

המבקשים

1. רשות הנמלים
2. רשות שדות התעופה בישראל
3. איגוד הבנקים

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

סק 1019/04

המבקשת

מדינת ישראל

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

מתייצב בהליכים

מרכז השלטון המקומי בישראל

בפני הנשיא סטיב אדלר

החלטה

[1] היום חתמו בפני נציגי ההסתדרות ומרכז השלטון המקומי על הסכם עקרונות להבראת הרשויות המקומיות, אשר העתקו מצורף להחלטה זו. במעמד זה מברך בית הדין את בעלי הדין וכל הנוגעים בדבר, לרבות נציגי משרד הפנים והממונה על השכר במשרד האוצר על הישגם זה. יפה עשו הצדדים עת נרתמו למאמץ לפתרון משבר השכר ברשויות המקומיות ובכך הביאו לקיצה את התופעה הנפסדת של אי - תשלום שכרם של עובדים רבים. בגיבוש הסכם העקרונות, יש כדי להתוות את הדרך להבראת הרשויות. בית הדין תקווה, כי הצדדים יסיימו את המלאכה בה החלו ויחתמו על תכניות הבראה מקומיות, שיהא בהן כדי להבטיח את תפקודן השוטף של הרשויות. בהמשך להליך זה ובמסגרת הדיווחים של הצדדים לבית הדין יינתנו להלן הנחיות לשם ביצוע הסכם העקרונות.

[2] עד ליום 5.12.2004 ידווחו הצדדים לבית הדין, כדלקמן: [א] על התקדמות הליכי החתימה על תוכניות הבראה ברשויות המקומיות, ובתוך כך יציינו באלו רשויות נחתמו הסכמים מקומיים. [ב] על תשלום שכר עובדי הרשויות לחודשים ספטמבר ואוקטובר וזאת בהתאם למתכונת הדיווחים שהוגשו לבית הדין עובר לחתימת הסכם העקרונות.

[3] ביום 12.12.2004 וביום 12.1.2005 ידווחו הצדדים לבית הדין על התקדמות עבודת הצוות להסדרת נושא התשלומים לקופות הפנסיה, קרנות ההשתלמות וקופות הגמל.

[4] אשר להפחתת השכר של עובדי המינהל במערכת החינוך בשיעור 13% וכן הפחתות חד-צדדיות רוחביות בהיקפי משרות - בית הדין יכריע בסוגיה זו במסגרת החלטה נפרדת, על סמך טיעוני הצדדים.

[5] בית הדין רושם לפניו את הצהרת נציגי מרכז השלטון המקומי, לפיה שיעור (אחוז) העובדים המועסקים בחוזים אישיים, למעט נבחרי ציבור ועובדים במשרות סטטוטוריות, אשר יפוטרו בעת ביצוע תכנית הבראה יהא זהה לשיעור המפוטרים מקרב עובדי הרשות המקומית. לצורך סעיף זה יחשבו עובדים "בחוזים אישיים" - מי שבתפקיד ניהולי או מקצועי או במשרת אמן. לעומת זאת, עובדים מן השורה, כגון עובדים זמנים או ארעיים, לא יחשבו לעניין סעיף זה כעובדים "בחוזים אישיים".

בעת בה תעביר הרשות להסתדרות את רשימת המועמדים לפיטורים תודיע הרשות להסתדרות גם מי הם המועסקים בחוזים אישיים המועמדים לפיטורים, לפי עקרון השיעור (האחוז) הזהה שלעיל. באותם מקרים חריגים בהם תסבור הרשות שאין בידה לפטר מי מהעובדים בחוזים אישיים הכלולים ברשימת המועמדים לפיטורים, בשל מהות התפקיד אותו הוא ממלא ינהגו הצדדים בהתאם למנגנון הקובע בשלב ד' שבסעיף 2 להסכם העקרונות המצ"ב, אלא שחלף הממונה האזורי על יחסי העבודה יבוא הממונה הארצי על יחסי העבודה או בורר אחר שיוסכם על הצדדים.

[6] בית הדין רושם לפניו את הצהרת נציגי מרכז השלטון המקומי, כי במהלך תקופת הבראה ועם סיום הפחתת השכר במסגרת תוכנית עידוד הצמיחה, יעשה מרכז השלטון המקומי להפחתת שכרם של העובדים והנבחרים המשתכרים מעל 82.5% משכר מנכ"ל (ותיק) ברשות המקומית, בשיעור שיוסכם בין הרשות המקומית לבין

העובד או הנבחר ולא יעלה על 10% משכרו. לשם ביצוע התחייבות זו יוציא מרכז השלטון המקומי חוזר לרשויות.

[7] בית הדין רושם לפניו את הודעתו של הממונה על השכר, כי האמור בהסכם העקרונות המצורף בזה מקובל עליו.

ניתנה במעמד נציגי הצדדים: מר דב קהת מנכ"ל מרכז השלטון המקומי, מר יעקב אגמון סמנכ"ל משאבי אנוש במרכז השלטון המקומי, מר יצחק רוכברגר יו"ר ועדת העבודה במרכז השלטון המקומי; מר ליאון מורוזובסקי יו"ר הסתדרות המעו"ף, מנהלי חטיבות בהסתדרות המעו"ף, עו"ד אהרון יהנה, מר סאלח סעד ומר שלמה שטרן; מר ישראל שפיצר מנהל אגף כוח אדם ושכר ברשויות המקומיות - משרד הפנים; עו"ד מנחם לפידור - בא כוח מרכז השלטון המקומי, עו"ד דורון יפת, הלשכה המשפטית של האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות. היום, כ"ז בחשוון התשס"ה (11 בנובמבר, 2004).

סטיב אדלר, נשיא

עקרונות להבראת הרשויות המקומיות

[1] זכותם של עובדים לשכר מלא במועדו תמורת עבודתם הינה זכות חקוקה ובסיסית שאין נעלה ממנה. תשלומי השכר לעובדי הרשויות המקומיות ישולמו על-ידי הרשויות המקומיות במלואם ובמועדם. כך זכאים גם מקבלי הפנסיה התקציבית לגימלתם המלאה במועדה. הצדדים רושמים בפניהם את הודעת משרד הפנים כי יעקוב אחר ביצוע התוכנית וינקוט בצעדי התערבות, בהתאם לסמכויותיו על פי הדין, במידה ויסתמן פיגור בתשלומי השכר.

[2] מרכז השלטון המקומי וההסתדרות החדשה יפעלו לגיבוש הסכמי הבראה ופיתרון משבר אי תשלום השכר ברשויות המקומיות על פי סיכום שהושג בבית הדין הארצי לעבודה ביום 22.9.04.

על בסיס מסגרת מסמך עקרונות זה יחתמו, עד ליום 09.12.2004, תוכניות הבראה בכל הרשויות המקומיות אשר תוכניות הבראה שהגישו אושרו על ידי משרד הפנים. רשויות נוספות שתוכניות הבראה שיוגשו מטעמן יאושרו על ידי משרד הפנים במועד מאוחר מזה שלעיל (9.12.2004), תפעלנה אף הן בהתאם לעקרונות הכלולים במסמך זה ותחתומנה על הסכם הבראה מקומי בתוך 30 ימים מיום שתכנית הבראה התקבלה בהסתדרות המעו"ף. כל תוכניות הבראה וההתייעלות ברשויות המקומיות תעשנה בהתאם להסכם עקרונות זה. תוכניות הבראה המקומיות תאושרנה בחתימת מרכז הסתדרות המעו"ף ומרכז השלטון המקומי.

התוכנית ברמת הרשות המקומית תכלול צמצום מועסקים ומשרות בהתאמה לתוכניות הבראה המאושרות על ידי משרד הפנים. צמצום משרות כולל אף צמצום היקף משרה של עובד פלוני ובלבד שהיקף המשרה לא נקבע בהסכם קיבוצי. אין באמור כדי למנוע פיטורי עובד פלוני במקום צמצום היקף משרתו.

הסדר שלבי להפחתת תקנים ופרישת עובדים (משלב הפרישה מרצון לשלב "פיטורי הסכמה") יהא על פי הנוהל המפורט להלן:

שלב א' - הרשות בתאום עם משרד הפנים תקבע את היקף הפיטורים הנגזר מתוכנית הבראה. להודעה שתימסר להסתדרות על היקף הפיטורים האמור תצורף רשימת כל עובדיה השכירים של הרשות, לרבות המועסקים על פי חוזה עבודה אישי, עובדים במשרות סטטוטוריות ונבחרים.

שלב ב' - יוצע לעובדי הרשות הסדר פרישה מרצון. עם זאת, הרשות שומרת לעצמה את הזכות שלא להיעתר לבקשתו של עובד לפרישה מוקדמת, בהתאם לצורכי הרשות.

שלב ג' - מספר המפוטרים בשלב זה יעמוד על היקף המפוטרים שנקבע בשלב א' בהפחתת מספר העובדים אשר בקשתם לפרישה מרצון לפי שלב ב' לעיל נענתה בחיוב. העובדים שנקלטו אחרונים יהיו המועמדים הראשונים לפיטורים והכל תוך התחשבות בקריטריונים הקבועים בחוקת העבודה לעובדי הרשויות המקומיות.

שלב ד' - תוקם ועדה פריטטית ברשות סמנכ"ל מרכז השלטון המקומי ויו"ר הסתדרות המעו"ף כדי להכריע בחילוקי דעות באשר לזהות המפוטרים. ככל שחברי הוועדה לא יגיעו להסכמה בתוך 7 ימים יפעלו כאמור בסעיף ג] לסיכום הדברים מיום 22.9.2004 כדלקמן: "חלפו 7 ימים... ונותרו חילוקי דעות העניין יוכרע אצל בורר מוסכם על ידי הצדדים בהליך שלא ימשך יותר מ-7 ימים". הבורר יהא הממונה האזורי על יחסי העבודה או בורר אחר שיוסכם על הצדדים.

תנאי הפרישה לכל העובדים הפורשים במסגרת תוכניות ההבראה יהיו בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי משרד הפנים במאי 1997.

תנאי פרישה המתייחסים לעובדים בדירוג העובדים הסוציאליים יהיו בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי משרד הפנים במאי 1997 (לעניין זה יבוא המונח "רמת גמול" במקום המונח "דרגה"), וכן בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזר מנכ"ל מרכז השלטון המקומי מספר 405 מחדש ינואר 2003.

[3] הרשויות המקומיות הפועלות במסגרת תיקון 31 לחוק ההסדרים ואשר חתמו על תכנית הבראה מאושרת עם ההסתדרות, יעשו כל שלא ידם לתשלום השכר המלא של עובדיהן במהלך התוכנית ובהקדם האפשרי. ככל שגובה שכר חלק מעובדי הרשות הוגבל על פי תיקון 31 לחוק ההסדרים לשכר הממוצע במשק, תשלום היתרה שלא שולמה במועדה, בהתאם לתיקון 31 לחוק ובצרוף ריבית חשב כללי רגילה לתקופת הפיגור בתשלום השכר.

[4] באותן רשויות בהן חלה תוכנית הבראה המאושרת על ידי משרד הפנים ומתקיימות בהן הפחתות שכר ודחיית תשלומים, להם זכאים העובדים מכוח הסכם קיבוצי, באופן חד צדדי על ידי המעסיק, ולמעט נושאים שבהם תלויים ועומדים הליכים משפטיים, מוסכם כדלהלן: התשלומים הנוגעים לשנת 2004 יוחזרו לעובדים על ידי הרשויות המקומיות. כמו כן, תבוטלנה החלטות החד צדדיות הללו הפוגעות בזכויות שנקבעו בהסכמים קיבוציים כאמור. אשר לתביעות הנוגעות לשנים עברו, הנושא מועבר להכרעה במישור המקומי. במידה ולא יבוא נושא זה על פתרונו במישור המקומי שומרת לעצמה ההסתדרות את כל זכויותיה מכל סוג שהוא. מרכז השלטון המקומי יוציא חוזר בעניין זה וינחה הרשויות שלא לפעול באופן חד-צדדי בעניין זכויות שנקבעו בהסכמים קיבוציים.

[5] נקבע בין הצדדים שככלל, לא יקלטו עובדים מכל סוג שהוא, למעט עובדים אשר קליטתם אושרה על ידי ועדת החריגים, כמפורט להלן, במקום העובדים שיפוטרו במסגרת תכנית הבראה. כמו כן, ישמר הסטטוס קוו בסוגיית העסקת עובדי קבלן וחברות כוח אדם וככל שיופר הסטטוס קוו שומרת לעצמה ההסתדרות את כל זכויותיה.

תוקם ועדת חריגים ארצית לקליטת עובדים ברשות מקומית הכלולה במסגרת הסדרי ההבראה. ועדת החריגים תהא בהרכב נציג משרד הפנים, סמנכ"ל השלטון המקומי ויו"ר הסתדרות המעו"ף. החלטות הוועדה תתקבלנה ברוב קולות. ככל שאחד מחברי הוועדה יבקש להשהות את כניסת החלטת הוועדה לתוקף יודיע על כך בסיום ישיבת הוועדה. בהתאם, תושהה כניסת החלטה לתוקף למשך תקופה שלא תעלה על 10 ימים.

[6] בסוגיית ניכויי השכר ברשויות שעובדיהן נעדרו מעבודתם על רקע אי תשלומי השכר, יועבר הנושא להכרעה פריטטית של יושב ראש המרכז לשלטון מקומי ויו"ר ההסתדרות החדשה. ככל שאלה לא יגיעו להסכמה יכריע בדבר בית הדין הארצי לעבודה מכוח סמכותו

הקבועה בסעיף 79א לחוק בתי המשפט, [נוסח משולב] התשמ"ד - 1984. בעניין זה תשמר זכותו של היועץ המשפטי לממשלה להתייצב לדיון בהליך.
בנסיבות המיוחדות שנוצרו ומבלי שהדבר יהווה תקדים, לא ינוכה בפועל שכר העובדים שנעדרו מעבודתם על רקע אי תשלום שכרם עד למיצוי ההליך בעניין זה כאמור לעיל.
אשר לעובדים שקבלו את שכרם במועד אך נעדרו מהעבודה בתאריכים 1.9.2004 (שכר יום זה נוכח כבר); 2.9.2004; 21.9.2004; 22.9.2004; ינוכה שכרם כדלקמן:

בשכר חודש מרץ - חצי יום
בשכר חודש אפריל - חצי יום
בשכר חודש מאי - יום
בשכר חודש אפריל - יום

[7] המעסיק מתחייב לקיים שקיפות וגילוי מידע רלוונטי כלפי ארגון העובדים, ביחס לתוכניות ההבראה, המצב הכספי של הרשות והמועסקים ברשות, לרבות עובדי חברות כוח אדם ויועצים חיצוניים.

[8] הצדדים בשיתוף משרד הפנים יקימו ועדת מעקב לעניין תשלומי השכר וההקצאות הכספיות באיגודי ערים לכבאות, מים וביוב. לא יאוחר מיום 1.2.2005 יגישו הצדדים לבית הדין דיווח מפורט לגבי תשלום השכר המלא והתשלומים הנלווים באופן השוטף בגופים האמורים.

[9] הצדדים בשיתוף הגורמים הנוגעים בדבר יקימו ועדת מעקב לעניין תשלומי השכר וההקצאות הכספיות בגופי הסמך העירוניים והבין עירוניים, דוגמת איגוד ערים לאיכות הסביבה, והמתנסיים המתקצבים על ידי הרשויות. לא יאוחר מיום 1.2.2005 יגישו הצדדים לבית הדין דיווח מפורט לגבי תשלום השכר המלא והתשלומים הנלווים באופן שוטף בגופים האמורים.

[10] בכלל זכותם של העובדים לתשלום שכר, באה אף הזכות לתשלומים ולהפרשות הנלוות. יוקם צוות בהשתתפות נציגי הצדדים ומשרד הפנים להסדרת נושא התשלומים לקופות הפנסיה, קרנות השתלמות וקופות גמל תוך בחינת הזכויות, היועצות ותאום עם רשות המיסים ואגף שוק ההון במשרד האוצר. הוועדה תעשה מאמץ לסיים את עבודתה בתוך 60 יום.

[11] מיצוי תביעות - הרשויות יתחייבו לא לדרוש הפחתות שכר או הרחבת היקף המפוטרים במהלך יישום תוכנית ההבראה וזאת מעבר להסכם ההבראה המאושר על ידי משרד הפנים, למעט אם נקבע הדבר בהסכמים קיבוציים ארציים.

[12] תחולה - התקופה לתוכניות ההבראה ברשויות תמשך עד 31.12.06. ההסכמים, ההסדרים, ההסכמות, הנוהגים והנהלים שהיו קיימים ערב חתימת הסכם עקרונות זה, ימשיכו לחול, ואין בהסכם עקרונות זה כדי לגרוע מהם. היתה סתירה בין הוראות הסכם עקרונות זה לבין ההוראות הקיימות ערב חתימת הסכם עקרונות זה, יחולו הוראות הסכם עקרונות זה לעניין המוסדר בו ולתקופה האמורה בו בלבד (עד ליום 31.12.2006).

לאישור העקרונות לעיל באנו על החתום היום, כ"ז בחשון התשס"ה (11 בנובמבר, 2004).